

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v právnej veci žalobcu: **D., spol. s r.o., Š., IČO: X.**, zastúpený: JUDr. A.P., advokát, O.P.-L.Č., proti žalovanému: **I., a. s., P.K., IČO: X.**, zastúpený: JUDr. V.V., advokát, H.K., o zaplatenie 351 233,98 EUR, o odvolaní žalovaného a žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 27. augusta 2010, č. k.: 4 Cb 1/2009-114, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 27. augusta 2010, č.k.:4 Cb 1/2009-114 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 38 290,61 EUR, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že právny predchodca žalobcu spoločnosť D. spol. s r.o., H.D.H., IČO: X., Č. si protinávrhom z 30. septembra 2002, uplatnil voči žalovanému nárok na zaplatenie 351 233,98 EUR (10 581 275 Sk). Uvedená suma pozostáva zo zmluvnej pokuty vo výške 7 444 000 Sk, ušlého zisku vo výške 1 465 564 Sk, kompletizačnej prirážky 394 000 Sk a revízií a repasácií technologických zariadení vo výške 1 277 711 Sk.

Vykonaným dokazovaním súd prvého stupňa zistil, že právny predchodca žalobcu ako zhotoviteľ a žalovaný ako objednávateľ uzavreli 10. novembra 1993 zmluvu o dielo č. 12/0001/93 (ďalej len „zmluva o dielo“). V uvedenej zmluve sa žalobca zaviazal dokončiť

dodávku a montáž strojnotechnologickej časti stavby „Rozšírenie ČOV S.“. V zmluve o dielo si účastníci dohodli termíny stavebnej pripravenosti jednotlivých prevádzkových súborov. Pre prípad omeškania objednávateľa – žalovaného so splnením záväzku podľa č. 1. 3 zmluvy si účastníci dohodli zmluvnú pokutu vo výške 500 Sk za každý deň omeškania. Z dôvodu, že si žalovaný svoj záväzok nesplnil dostal sa do omeškania žalobca si uplatnil zmluvnú pokutu vo výške 7 444 000 Sk. Dodatkom č. 1 k zmluve o dielo účastníci zmluvy dohodli nové termíny stavebnej pripravenosti u objektov PS 01, PS 02, PS 06 II. časť na 03/95. V dodatku (č. 1. 87) sú uvedené termíny ukončenia 03/94, avšak sa jedná o chybu, pretože z návrhu žalovaného (č. 1. 88) vyplýva, že ide o termín ukončenia stavebnej pripravenosti 03/95. Medzi účastníkmi nie je sporné, že zo strany žalovaného neboli termíny stavebnej pripravenosti dodržané.

Súd prvého stupňa skúmal opodstatnenosť námietky premlčania nároku žalobcu vznesenej žalovaným. Uviedol, že žalobca si právo na súde vyplývajúce z nedodržania dohodnutých termínov stavebnej pripravenosti mohol uplatniť u jednotlivých objektov v lehote 4 rokov od dohodnutého termínu plnenia. Teda takto: PS 01, PS 02, PS 06 II. časť do 03/1999, PS 08 do 03/1998, PS 09 do 11/1997. Žalobca si nárok uplatnil protinávrhom z 30. septembra 2002 doručeným súdu na pojednávaní konanom 10. októbra 2002. Z uvedeného dôvodu súd prvého stupňa vyhodnotil námietku žalovaného o premlčaní nároku žalobcu okrem stavebnej pripravenosti u objektov PS 08 a PS 09 ako dôvodnú. Uplatnenú zmluvnú pokutu za omeškanie s ukončením stavebnej pripravenosti objektu PS 01, PS 02, PS 06 za obdobie od 1. júla 1994 do 30. septembra 2001 vzhľadom ku dňu podania protinávrhu vyhodnotil ako premlčanú, a to za obdobie pred 10. októbrom 1998. Uviedol, že nárok žalobcu nie je premlčaný len za obdobie od 11. októbra 1999 do 30. septembra 2002, t.j. za 131 dní omeškania x 3 stavebné objekty, t .j. spolu 393 dní omeškania x 500 Sk, spolu 6 190,66 EUR (186 500 Sk). Súd prvého stupňa zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 6 190,66 EUR titulom zmluvnej pokuty, v prevyšujúcej časti návrh žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty zamietol. Pokiaľ ide o ušlý zisk na prevádzkové súbory PS 01 a PS 02 je nárok žalobcu opodstatnený. Hodnota prevádzkových súborov, ktoré neboli realizované predstavuje hodnotu 9 770 428 Sk. Podľa súdu prvého stupňa je v danom odvetví primeraný zisk vo výške 10 %, preto súd návrhu vo výške 32 444,66 EUR vyhovel.

V časti zaplatenia kompletizačnej prírážky 394 000 Sk súd návrh zamietol z dôvodu, že žalobca montáž technologického zariadenia vykonal. Rovnako súd nepriznal žalobcovi sumu 1 277 711, Sk za revíziu a repasáciu technologických zariadení, pretože v priebehu konania žalobca nárok náležitým spôsobom nezdokumentoval a nezdôvodnil.

Ďalej uviedol, že v danom prípade nebolo možné na prípad premlčania nároku aplikovať ust. § 404 Obchodného zákonníka, pretože v pôvodnom konaní bol žalovaným uplatnený nárok z inej zmluvy. Rovnako je neopodstatnená námietka žalovaného o nemožnosti plnenia záväzku zo zmluvy, pretože žalovaný záväzok z platne uzavretej zmluvy nedodržel, a to nie z príčin na strane žalobcu. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

Proti napadnutému rozhodnutiu vo výroku, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 38 290,61 EUR a vo výroku ktorým súd vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podal žalovaný odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil, tak že žalobu zamieta a žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanému na účet jeho právneho zástupcu trovy prvostupňového a odvolacieho konania. Svoje odvolanie odôvodnil podľa § 205 ods. 2 písm. d), f), b) O.s.p. Uviedol, že súd nesprávne zistil skutkový stav veci tým, že neprihliadol k rozhodujúcim skutočnostiam a tvrdeniam žalovaného. Žalovaný v konaní namietal neopodstatnenosť nároku žalobcu na zaplataenie zmluvnej pokuty nielen z dôvodu jeho premlčania uplynutím 4-ročnej premlčacej lehoty, ale aj z dôvodu premlčania tohto nároku od zániku zmluvy o dielo č. 12/0001/93 k 1. januáru 1996 resp. k 6. februáru 1996 pre dodatočnú nemožnosť plnenia podľa § 575 Občianskeho zákonníka v spojení s § 352 Obchodného zákonníka. Žalovaný preukázal, že zánikom zmluvy o dielo ZOD č. 1/DIZ/92 z 9. marca 1995 uzatvorenej medzi žalovaným ako dodávateľom a Mestom S. ako objednávateľom k 1. januáru 1996 a odovzdaním rozostavanej stavby „Rozšírenie ČOV S.“ objednávateľovi 6. februára 1996, ktorú dokončil iný dodávateľ podľa zmenenej technológie ECOFLUID, čím vznikol stav dodatočnej nemožnosti plnenia zo zmluvy o dielo. Žalovaný od 6. februára 1996 nebol vlastníkom pozemku a predmetnej stavby, pre ktorú mal pôvodný žalobca zhotoviť dielo prostredníctvom žalovaného. Súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku nevysvetlil ako dospel k zisteniu, že námietka žalovaného o nemožnosti plnenia záväzku zo zmluvy o dielo je neopodstatnená sa žalovaný záväzok z platne uzatvorenej zmluvy nedodržel. Súd dospel k nesprávnemu zisteniu okamihu zániku zmluvy o dielo pre určenie začiatku plynutia premlčacej lehoty. Žalovaný sa nestotožnil ani s právnym posúdením zmluvy o dielo, že zmluvné strany si dodatkom č.1 k zmluve o dielo dohodli nové termíny ukončenia stavebnej pripravenosti, ak zo vzájomných návrhov pri uzatváraní dodatku vyplýva, že išlo o termíny náhradné v dôsledku sistácie a omeškania pôvodného žalobcu s dodávkou technológie od iných výrobcov o 1 rok, ktoré nemali vplyv na začiatok plynutia premlčacej lehoty na ukončenie stavebnej pripravenosti. Žalovaný v konaní tvrdil, že zánikom hlavného záväzku zo

zmluvy o dielo zanikol aj záväzok dohody o povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu za nedodržanie termínu stavebnej pripravenosti. Tvrdenie súdu prvého stupňa, že medzi účastníkmi nie je sporné, že zo strany žalovaného neboli termíny stavebnej pripravenosti dodržané, žalovaný nepotvrdil a žalobca toto tvrdenie v konaní nepreukázal. Nariadenie sistácie žalovaným na predmetnej stavbe nie je dôkazom, že žalovaný nedodržiaval termín stavebnej pripravenosti. Bolo to právom investora a žalovaného podľa zmluvy o dielo.

Súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam aj pri posudzovaní nároku žalobcu na náhradu ušlého zisku vo výške 32.444,66 EUR. Súd prvého stupňa pri určení primeraného zisku podľa § 381 Obchodného zákonníka nesprávne zistil skutkový stav ak pri určení výšky ušlého zisku vychádzal z hodnoty prevádzkových súborov v sume 9 770 428 Sk. Podľa zmluvy o dielo č. 11/0009/94 ktorú uzavrel žalovaný s pôvodným žalobcom na dodávku technológie pre stavbu „ČOV K.-K.B.“ v hodnote 1 060 016 SK došlo k storno časti dodávky prevádzkového súboru PS 02 dosadzovacia nádrž na stavbe. Podľa žalovaného nárok žalobcu na náhradu ušlého zisku je premlčaný. V odôvodnení rozsudku absentuje dátum zistenia škody a osoby zodpovednej za vznik tejto škody. Poukázal na § 398 Obchodného zákonníka a uviedol, že žalovaný v konaní preukázal, že žalobca sa dozvedel o škode a o tom, kto je povinný na jej náhradu najneskôr k 1. januára 1996 resp. k 6. februára 1996 keď došlo k zániku záväzku zo zmluvy o dielo pre nemožnosť plnenia.

Ďalej uviedol, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súd prvého stupňa na zistený skutkový stav neaplikoval správnu právnu normu, a to § 575 Občianskeho zákonníka v spojení s § 352 Obchodného zákonníka na posúdenie otázky zániku zmluvy o dielo. Od 07/94 do 05/95 pôvodný žalobca meškal s dodávkou technológie. Žalobca mohol uplatniť nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty len za obdobie od 05/95 do zániku zmluvy o dielo, do 1. januára 1996 resp. k 6. februára 1996 za predpokladu, že by sistácia bola ukončená a nárok nebol premlčaný. Dňom 7. februára 2000 došlo k premlčaniu posledného nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty, rovnako týmto dňom sa podľa § 398 Obchodného zákonníka premlčal nárok žalobcu na náhradu ušlého zisku. Najneskôr od 6. februára 1996 keď žalovaný odovzdal objednávateľovi Mestu S. rozostavanú stavbu mal pôvodný žalobca vedomosť o škode titulom ušlého zisku ako aj o osobe povinnej nahradiť túto škodu. Pôvodný žalobca uplatnil na súde nárok na náhradu 351 233,98 EUR protinávrhom z 30. septembra 2002 až 10. októbra 2002 po uplynutí 4 – ročnej premlčacej lehoty, odo dňa keď sa pôvodný žalobca dozvedel alebo mohol dozvedieť o škode a o tom, že žalovaný je povinný na jej náhradu. V rozsudku súdu prvého stupňa absentuje odkaz na

aplikáciu ust. § 398 Obchodného zákonníka. Ďalej uviedol, že súd prvého stupňa nepostupoval v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p., pretože v rozsudku neuviedol ktoré skutočnosti namietané žalovaným nemal za preukázané, a prečo nevykonal žalovaným navrhnuté dôkazy, najmä znalecké dokazovanie na zistenie pravosti dátumu zmluvy o postúpení pohľadávky, čo má vplyv na aktívnu legitimáciu žalobcu. V konaní nebolo preukázané, že pôvodný žalobca dal súhlas, aby na jeho miesto vstúpil súčasný žalobca. Žalovaný ďalej poukázal na vyjadrenia v konaní pred súdom prvého stupňa, ktorých sa pridrižiava.

Ďalej uviedol, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní o trovách konania nepostupoval v súlade s § 142 ods. 2 O.s.p.. Žalovaný má za to, že aj pri čiastočnom úspechu vo veci má nárok na priznanie trov konania minimálne vo výške 8/10 z celkovej výšky trov konania. Poukázal na rozhodnutie R 42/1993 publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a oznámení.

Proti napadnutému rozhodnutiu podal odvolanie aj žalobca. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, tak že vyhovie návrhu žalobcu o zaplatenie 351 233,98 EUR a rozhodne aj o trovách konania. Svoje odvolanie odôvodnil tým, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 27. júna 2005 sp. zn.: Obdo V 49/2003, ktorý posudzuje existenciu nárokov zo zmluvy o dielo č. 12/0001/93. Konštatoval, že z tejto zmluvy vyplýva záväzok objednávateľa zaplatiť zhotoviteľovi všetky škody a náklady, ktoré vznikli prerušením prác na diele na základe úkonu objednávateľa a že žalobca uplatňuje pohľadávku zo zmluvy o dielo, čo predstavuje hodnotu, ktorú si žalovaný objednal a zaplatil. Zmluva o dielo v znení jej dodatku je platná a objednávateľ sa nachádza v omeškaní. Od zmluvy žiadna zo strán neodstúpila a zmluvný záväzok nezanikol. Žalobca má za to, že žalovaný sa nemôže platne dovolať námietky premlčania z práv založených touto zmluvou, pretože tieto práva môže žalobca uplatniť kedykoľvek za trvania zmluvného záväzku. Omeškanie z titulu neposkytnutia protiplnenia odovzdaním stavby na zahájenie prác na dielo trvá. Nárok na zaplatenie žalovanej čiastky pri súčasnej platnosti zmluvy o dielo je nepopierateľný a do požadovanej výšky nie je premlčaný. Ďalej uviedol, že čo sa týka ušlého zisku záver súdu, že priemerná výška v danom odvetví je 10% nie je správny. V danom odvetví je bežne dosahovaná marža 30%, ale i uvedených 10%, preto priemerný bežný zisk v danom odvetví osciluje okolo 15% a ide o zisk primeraný.

Uviedol, že záver súdu čo sa týka nároku na priznanie kompletizačnej prirážky, že žalobcovi nepatrí, pretože montáž neprebehla, nie je správny. Žalobca mal a vyvíjal náklady z kompletizačnej a inžinierskej činnosti, ktoré boli navýšené v súvislosti so zabezpečením nutných úkonov na predchádzanie vzniku škody porušením zmluvnej povinnosti

objednávateľa. Doklady v súvislosti s možnosťou pozastavenia či stornovania subdodávateľského systému komplementizácie diela žalobca doložil. Tiež boli doložené listiny dokumentujúce náklady žalobcu za prevedené revízie a repasy dodaného strojného zariadenia pre dielo, aj ich úhradu žalobcom dodávateľovi. Všetky doklady sú založené v spise.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že k odvolaniu proti prvému výroku napadnutého rozsudku poukazuje na ním podané odvolanie proti napadnutému rozsudku. K odvolaniu žalobcu proti druhému výroku napadnutého rozsudku navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v uvedenom výroku potvrdil. Uviedol, že poukaz žalobcu na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 27. júna 2005, sp. zn.: Obdo 49/2003 je pre účely tohto konania bez právneho významu. Žalovaný sa nestotožňuje so žalobcom, že zmluva o dielo je platná a účinná. Podľa žalovaného zanikla k 1. januáru 1996, najneskôr k 6. februáru 1996 pre dodatočnú nemožnosť plnenia a taktiež z dôvodu premlčania práva z dôvodu nedodržania termínov stavebnej pripravenosti u jednotlivých objektov. Aj v prípade plnenia náhradných termínov je nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty pred 10. októbrom 1998 premlčaný a žalobca mohol nárok uplatniť iba do 03/99. Žalovaný zastáva názor, že celý nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty je premlčaný. K nároku na náhradu ušlého zisku poukázal na svoje odvolanie a uviedol, že tento nárok sa premlčal najneskôr k 7. februáru 2000. Žalobca v konaní nepreukázal vznik škody z titulu revízií a repasácií a navyše tento nárok žalobcovi zanikol titulom vznesenej námietky premlčania. Žalobca nemá nárok na kompletizačnú prirážku, pretože nezhotovil dielo a tento nárok je aj premlčaný.

Žalobca k odvolaniu žalovaného uviedol, že omyl žalovaného spočíva v tom, že právny vzťah účastníkov zo zmluvy o dielo považuje za ukončený a tvrdí, že táto zmluva zanikla z dôvodu sistácie a pre nemožnosť plnenia. Podľa žalobcu zmluvný záväzok trvá a žalovaný je v omeškaní. Uviedol, že Obchodný zákonník nepozná pojmy ako nový či náhradný termín plnenia. Jediným dôsledkom nesplnenia zmluvného záväzku je omeškanie zmluvného partnera. Liberačné dôvody tu má žalobca – zhotoviteľ. Márnym uplynutím lehôt na plnenie zmluva o dielo nezaniká. Okolnosti na strane objednávateľa, nie sú okolnosti, pre ktoré by vznikol stav dodatočnej nemožnosti plnenia. Zmluva o dielo nemá žiadny vzťah k zmluve SOD 11/000 94 ani k zmluve ZOD 1/DIZ/92. Pokiaľ by žalovaný od zmluvy o dielo platne odstúpil, nastúpil by stav možného premlčania práv zhotoviteľa. Všetky žalobcom uplatňované nároky sú z existujúcej platnej zmluvy.

K námietke ohľadom nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu, žalobca zastáva názor, že niet pochýb o tom, že pôvodný žalobca dal súhlas, že na jeho miesto vstúpi postupník

a s obsahom samotného postúpenia, o tom súd rozhodol uznesením, čím pôvodný žalobca stratil aktívnu legitimáciu. Pohľadávka bola postúpená pred vyhlásením konkurzu a ani konkurz vedený na majetok pôvodného žalobcu právnomu úkonu postúpenia pohľadávky neodporoval. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol správne v zmysle § 142 ods. 2 O.s.p..

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) prejednal odvolania účastníkov konania podľa ust. § 212 ods.1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods.2 O.s.p. a dospel k názoru, že v predmetnej veci nie sú splnené podmienky pre potvrdenie resp. zmenu napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa.

Podľa ust. § 157 ods.2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Prvostupňový súd sa tohto ustanovenia nedržal a vydal rozsudok, ktorý je nepreskúmateľný, keďže v odôvodnení rozsudku chýbajú skutkové zistenia urobené s odkazom na príslušné dôkazy a zo záverov súdu prvého stupňa nie je zrejmé, z akých dôkazov súd vychádzal a akými úvahami sa riadil pri ich hodnotení.

Odvolací súd poukazuje na tvrdenie žalovaného, že Zmluva o dielo č.1/DIZ/92 z 9.marca 1995 zanikla 1. februára 1996 resp. 6. februára 1996 pre nemožnosť plnenia. S týmto tvrdením sa prvostupňový súd vôbec nevysporiadal, napriek tomu, že ide o zistenie, ktoré má rozhodujúci vplyv na posúdenie námietky premlčania vznesenej žalovaným vo vzťahu k uplatnenej zmluvnej pokute a náhrade škody. Rovnako opomenul súd prvého stupňa skúmať námietku žalovaného pri stanovení náhrady škody, či skutočne nedošlo k stornovaniu časti dodávky.

Rovnako súd prvého stupňa sa v odôvodnení napadnutého rozsudku nevysporiadal s námietkou žalovaného o aktívnej hmotnoprávnej legitimácii žalobcu, keďže v konaní na súde prvého stupňa nebolo preukázané, že pôvodný žalobca dal súhlas, aby na jeho miesto vstúpil súčasný žalobca.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k názoru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je nepreskúmateľný, keďže v odôvodnení rozsudku chýbajú skutkové zistenia urobené s odkazom na príslušné dôkazy a zo záverov súdu prvého stupňa nie je zrejmé, z akých dôkazov súd vychádzal a akými úvahami sa riadil pri svojom hodnotení. Tým

prvostupňový súd porušil právo účastníkov konania na spravodlivý proces zakotvené v čl.36 ods.1 Listiny základných práv a slobôd.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil podľa ust. § 221 ods.1 písm. h) O.s.p. zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie (§ 221 ods.2 O.s.p.)

Bude preto úlohou súdu prvého stupňa, aby v novom konaní skúmal, či nedošlo k zániku zmluvy o dielo z 9.marca 1995 pre nemožnosť plnenia, následne posúdil námietku premlčania vo vzťahu k záverom ohľadne zániku resp. platnosti zmluvy o dielo pri všetkých uplatnených nárokoch a to po zistení, či pohľadávka prešla zákonným spôsobom z pôvodného žalobcu na terajšieho žalobcu a následne rozhodol a to aj o trovách odvolacieho konania (224 ods.3 O.s.p.)

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 24. augusta 2011

JUDr. Darina Ličková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mária Némethová